

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

18 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło (przewodniczący)

SSN Adam Doliwa (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 18 września 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej T.Ż. i M.Ż.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 marca 2022 r., V ACa 580/20,
w sprawie z powództwa T.Ż. i M.Ż.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

**1. uchyła zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego
w Warszawie w punkcie 2 w zakresie, w jakim oddalono apelację
powodów co do odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty
1 993 898,49 (jeden milion dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy
tysiące osiemset dziewięćdziesiąt osiem 49/100) złotych sprzed
dnia 21 grudnia 2021 r. i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi
Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania
i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego ze skargi
powodów;**

2. oddala skargę kasacyjną w pozostałym zakresie.

Adam Doliwa

Tomasz Szanciło

Agnieszka Góra-Błaszczkowska

(P.H.)

UZASADNIENIE

M.Ż. i T.Ż. w ostatecznie sprecyzowanym powództwie wniosli o zasądzenie od Banku spółki akcyjnej w W. (dalej: „[...]”) solidarnie kwoty 1 993 898,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 czerwca 2017 r. oraz od dni następujących po dniach, w których były spłacane poszczególne kwoty, do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 14 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo (pkt I) i rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt II).

Wyrokiem z 30 marca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, po rozpoznaniu apelacji powodów, zmienił zaskarżony wyrok: w punkcie pierwszym częściowo w ten sposób, że zasądził od Banku na rzecz T.Ż. i M.Ż. kwotę 1 993 898,49 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 21 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt I); oddalił apelację w pozostałej części (pkt II) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego (pkt III).

Sąd Apelacyjny podzielił w pełni ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjął je za własne. Zgodnie z tymi ustaleniami powodowie 20 maja 2005 r. podpisali z Bankiem umowę kredytu mieszkaniowego w kwocie 111 220 CHF, z przeznaczeniem na zakup lokalu mieszkalnego. Wypłata kredytu miała nastąpić w transzach w formie przelewu, przy czym na rachunek inwestora miała zostać przekazana kwota stanowiąca należność za lokal, natomiast pozostała kwota, wynikająca z dodatnich różnic kursowych, miała zostać przekazana na rachunek kredytobiorcy. Całkowita wypłata kredytu miała nastąpić do 15 lutego 2006 r. W dniu zawarcia umowy stawka referencyjna wynosiła 0,75%, marża wynosiła 1,50 p.p., a oprocentowanie kredytu wynosiło 2,25% w stosunku rocznym.

Z tytułu powyższej umowy kredytu powodowie przekazali pozwanemu od 20 maja 2005 r. do 26 lipca 2019 r. kwoty 170 986,75 zł (kapitał) i 75 918,60 zł (odsetki).

W dniu 20 marca 2008 r. M. i T. Ż. złożyli w Banku wniosek o udzielenie drugiego kredytu mieszkaniowego, określając kwotę kredytu w łącznej wysokości 950 942,83 zł. W dniu 29 kwietnia 2008 r. powodowie podpisali drugą umowę o kredyt mieszkaniowy na kwotę 428 429,82 CHF, w celu nabycia nieruchomości. Kredyt został udzielony na 420 miesięcy. Stawka referencyjna w dniu sporządzenia umowy wynosiła 2,84 p.p., a stała marża banku 1,1 p.p.

W okresie od 29 kwietnia 2008 r. do 12 kwietnia 2019 r. powodowie spłacili całkowicie kredyt, przekazując pozwanemu kwoty 1 601 791,88 zł (kapitał) i 146 453,22 zł (odsetki). Całkowita spłata kwoty zadłużenia w wysokości 313 774,92 CHF nastąpiła po kursie 3,7913 zł.

Pismem z 24 maja 2017 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty tytułem kwoty nienależnie przez nich wpłaconych na podstawie dwóch umów kredytu, wraz ze wszystkimi świadczeniami związanymi z kosztami kredytowania, tj. kwoty 667 059,78 zł, w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie skargę kasacyjną wywiodły obie strony.

Powodowie zaskarżyli orzeczenie w części, tj. co do punktu 2 – w części, w jakiej Sąd drugiej instancji oddalił ich apelację. Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucili naruszenie prawa materialnego: art. 455 w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c., art. 405 i art. 385¹ § 1 k.c.; art. 60 k.c.; art. 481 § 1 k.c.

Skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwany bank zaskarżył orzeczenie w części, tj. w zakresie punktu 1 lit. a i b oraz punktu 3, przy czym postanowieniem z 23 lutego 2024 r. Sąd Najwyższy, I CSK 6284/22, odmówił przyjęcia do rozpoznania tej skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skargi kasacyjnej powodów okazały się częściowo zasadne.

Jak wynika ze stanu faktycznego ustalonego w sprawie, strony zawarły umowę kredytu denominowanego kursem CHF. Według Sądów *meriti* postanowienia dotyczące przeliczenia kwoty kredytu i spłat na CHF są abuzywne, a bez nich umowa nie może funkcjonować, co prowadzi do wniosku o jej nieważności.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną podzieliła poglądy judykatury, w których wielokrotnie już wyjaśniono, że określenie wysokości należności obciążającej kredytobiorcę z odwołaniem do tabel kursowych ustalanych jednostronnie przez bank, bez wskazania obiektywnych kryteriów oznaczania kursu waluty jest nietransparentne, pozostawia pole do arbitralnego działania banku i obciąża kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz narusza równorzędność stron umowy kredytu (zob. np. wyroki SN: z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 48; z 13 października 2022 r., II CSKP 864/22, OSNC 2023, nr 5, poz. 50). Takie postanowienia umowne, kształtując prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy są niedozwolone i nie wiążą konsumenta (art. 3851 k.c., zob. wyroki SN: z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22; z 27 maja 2022 r., II CSKP 314/22; z 9 września 2022 r., II CSKP 794/22; z 28 października 2022 r., II CSKP 902/22). Postanowienia te należy uznać za niedozwolone niezależnie od tego, czy swoboda banku w ustaleniu kursu jest pełna, czy też w jakiś sposób ograniczona, np. w razie wprowadzenia możliwych maksymalnych odchyleń od kursu ustalanego z wykorzystaniem obiektywnych kryteriów.

Sądy *meriti* prawidłowo oceniły jako niedozwolone klauzule przeliczeniowe zawarte w umowie stron, pozwalające pozwanemu bankowi na arbitralne (dowolne) ustalanie kursu walutowego stanowiącego podstawę do określenia wysokości udostępnionej powodowi kwoty kredytu i wysokości poszczególnych rat. Umowa łącząca strony nie limitowała swobody pozwanego w ustalaniu kursu waluty, zatem nie tworzyła realnego instrumentu chroniącego powodów przed ryzykiem arbitralności i nadużyć ze strony banku. Odwołanie w umowie do kursu ustalanego jednostronnie przez bank – bez wskazania zasad jego obliczania – umożliwiało mu oddziaływanie na wysokość zadłużenia kredytobiorców.

Należy też zauważyć, że wykładnia art. 385¹ § 1 k.c., w kontekście pojęcia „głównych świadczeń stron”, w aktualnej judykaturze Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości. Klauzule przeliczeniowe zastrzeżone w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej wyroku określają główne świadczenie kredytobiorcy (zob. m.in. wyroki SN: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22). W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreśla się również, że za postanowienia umowne mieszczące się w pojęciu głównego przedmiotu umowy w rozumieniu art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13 należy uważać te, które określają podstawowe świadczenia w ramach danej umowy i które z tego względu charakteryzują tę umowę (zob. wyroki TSUE: z 30 kwietnia 2014 r., C-26/13, Árpád Kásler i Hajnalka Káslerné Rábai przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt, pkt 49-50; z 26 lutego 2015 r., C-143/13, Bogdan Matei i Ioana Ofelia Matei przeciwko SC Volksbank România SA, pkt 54; z 23 kwietnia 2015 r., C-96/14, Jean-Claude Van Hove przeciwko CNP Assurances SA, pkt 33, i z 20 września 2017 r., C-186/16, Ruxandra Paula Andriciuc i in. przeciwko Banca Românească SA, pkt 35). Za takie uznawane są klauzule indeksacyjne lub denominacyjne (waloryzacyjne), jak i postanowienia odnoszące się do ustalonego w walucie obcej mechanizmu waloryzacji świadczeń (określane niekiedy jako „klauzule ryzyka walutowego”), które wiążą się z obciążeniem kredytobiorcy – konsumenta ryzykiem zmiany kursu waluty i związanym z tym ryzykiem zwiększenia kosztu kredytu (zob. wyroki TSUE: z 20 września 2017 r., C-186/16, Andriciuc i in., pkt 37; z 20 września 2018 r., C-51/17, OTP Bank i OTP Faktoring, pkt 68; z 14 marca 2019 r., C-118/17, Dunai, pkt 48; z 3 października 2019 r., C-260/18, Dziubak, pkt 44).

Konsekwencją stwierdzenia, że dane postanowienie umowne ma charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., jest działająca *ex lege* sankcja bezskuteczności niedozwolonego postanowienia, połączona z przewidzianą w art. 385¹ § 2 k.c. zasadą związania stron umową w pozostałym zakresie (zob. m.in. uchwałę SN z 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008, nr 7-8, poz. 87, oraz uchwałę składu siedmiu sędziów SN – zasadę prawną z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21,

OSNC 2021, nr 9, poz. 56, a także m.in. wyroki SN: z 30 maja 2014 r., III CSK 204/13; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22). Uznanie bowiem, że postanowienia dotyczące przeliczania kwoty kredytu i uiszczanych spłat na walutę obcą są niedozwolonymi postanowieniami umownymi oznacza, że zgodnie z art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c., nie wiążą one kredytobiorców. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyjaśnił, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż warunek umowny uznany za nieuczciwy należy co do zasady uznać za nigdy nieistniejący, tak, by nie wywoływał on skutków wobec konsumenta. W związku z tym sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno mieć z reguły skutek w postaci „przywrócenia” sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, w jakiej znajdowałby się on w braku tego warunku (zob. wyrok TSUE z 21 grudnia 2016 r., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, Francisco Gutiérrez Naranjo i Ana María Palacios Martínez przeciwko Cajasur Banco i Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA), pkt 61-62).

Wyeleminowanie z łączącej strony umowy kredytu niedozwolonych klauzul przeliczeniowych wymaga oceny, czy umowa w pozostałym zakresie jest możliwa do utrzymania. Konsekwencją niemożności ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego jest niezwiązanie stron umową także w pozostałym zakresie. W przypadku umowy denominowanej kursem CHF, po wyeleminowaniu z niej klauzul przeliczeniowych, nie jest możliwe utrzymanie takiej umowy w mocy ani jako umowy kredytu walutowego w CHF (zob. wyrok SN z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22), ani jako umowy, w której kwota kredytu wyrażona byłaby w złotych polskich (zob. wyrok SN z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że eliminacja klauzuli przeliczeniowej w takiej umowie sprawia, iż nie wiadomo, jaką kwotę powinien wypłacić bank, skoro w umowie kwota kredytu określona jest w CHF, ale wypłata następuje w złotych. Oznacza to, że brakuje niezbędnego elementu konstrukcyjnego stosunku prawnego i niemożliwe jest jego uzupełnienie. Tego rodzaju skutek (sankcja), w skutkach tożsamy z nieważnością umowy, nie jest wynikiem konstytutywnego orzeczenia sądu, a powstaje *ex lege* (zob. uchwałę siedmiu sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, oraz powołane tam orzecznictwo), przy czym w orzecznictwie wyrażono pogląd,

że taka umowa w ogóle nie została zawarta z uwagi na nieokreślenie *essentialia negotii* (zob. np. wyrok SN z 29 maja 2024 r., II CSKP 1048/23).

Nie jest również możliwe uznanie, że tego rodzaju kredyt należy od początku traktować jak kredyt walutowy, którego przedmiot stanowiła ustalona kwota w walucie obcej. Przyjęcie takiego założenia byłoby sprzeczne z umową, w której wyraźnie przewidziano wypłatę kwoty kredytu w złotych. Co więcej, uznanie kredytu za walutowy oznaczałoby, że brak wypłaty w walucie obcej jest równoznaczny z brakiem wypłaty kwoty kredytu w ogóle, natomiast faktycznie spełnione świadczenie banku w złotych musi zostać uznane za nienależne. Sytuacja w takim wypadku byłaby więc w praktyce zbliżona do tej, która powstała w razie przyjęcia nieważności lub bezskuteczności umowy kredytu (zob. wyrok SN z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 48).

W uchwale składu całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22 (OSNC 2024, nr 12, poz. 118), rozstrzygnięto, że w razie niemożności ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie. Sąd Najwyższy przyjął, że w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.

Także wejście w życie w 2011 r. tzw. ustawy antyspreadowej nie wpłynęło na ocenę abuzywności postanowień we wcześniej zawartych umowach kredytu oraz ich konsekwencji dla bytu tych umów (zob. np. wyroki SN: z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, i z 30 października 2024 r., II CSKP 1939/22). W szczególności, oceny czy postanowienie umowne jest niedozwolone, dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (art. 385² k.c.; zob. też uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2), a łącząca strony umowy została zawarta w 2007 r. Celem wprowadzenia w 2011 r. ust. 3 do art. 69 pr.bank. było wyeliminowanie tzw. spreadów bankowych, a nie zmiana istoty umowy kredytu,

w wyniku czego kredytobiorcy posiadający umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty obcej uzyskali możliwość dokonywania spłat rat kredytu w tej walucie. Innymi słowy, nie doszło do przekształcenia takiej umowy w umowę o kredyt walutowy (zob. np. wyrok SN z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 44).

Warto podkreślić, że wyeliminowanie abuzywnych klauzul przeliczeniowych nie prowadzi do utrzymania w mocy umowy kredytu indeksowanego kursem CHF, jako kredytu złotowego, oprocentowanego według stawki LIBOR (zob. wyroki SN: z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; z 13 kwietnia 2022 r., II CSKP 15/22; z 26 kwietnia 2022 r., II CSKP 550/22; z 10 maja 2022 r., II CSKP 694/22; z 20 maja 2022 r., II CSKP 796/22; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 875/22; z 30 maja 2023 r., II CSKP 1536/22; z 22 czerwca 2023 r., II CSKP 1484/22; z 29 maja 2024 r., II CSKP 1048/23; por. jednak odmiennie wyroki SN: z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22; z 1 czerwca 2022 r., II CSKP 364/22; z 18 sierpnia 2022 r., II CSKP 387/22; z 28 września 2022 r., II CSKP 412/22; z 23 listopada 2022 r., II CSKP 923/22; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 272/22).

W ocenie Sądu Najwyższego skarżący powodowie trafnie zarzucili naruszenie przez Sąd drugiej instancji art. 455 k.c.

W uchwale z 5 marca 2025 r., III CZP 37/24, Sąd Najwyższy wskazał, że w razie dochodzenia od banku zwrotu świadczenia spełnionego na podstawie umowy kredytu, która okazała się niewiążąca, bankowi nie przysługuje prawo zatrzymania na podstawie art. 496 w zw. z art. 497 k.c., zaś w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23 (OSNC 2025, nr 3, poz. 25), przesądzono, że prawo zatrzymania (art. 496 k.c.) nie przysługuje stronie, która może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony.

W uchwale składu całej Izby Cywilnej z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, wyjaśniono, że jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron (tzw. teoria

dwóch kondykcji). W takim przypadku konsumentowi należą się odsetki na zasadach ogólnych.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 15 czerwca 2023 r. (C-520/21, Bank Millennium S.A.) art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności.

Wskazać trzeba także na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 14 grudnia 2023 r. (C-28/22, Syndyk masy upadłości Getin Noble Bank S.A.), w którym jednoznacznie wykluczono możliwość powołania się przez przedsiębiorcę (bank) w omawianej sytuacji na prawo zatrzymania, jeżeli wykonanie tego prawa skutkowałoby utratą przez konsumenta prawa do uzyskania odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu określonego w wezwaniu do zapłaty (zob. wyrok SN z 30 lipca 2024 r., II CSKP 296/24).

Trybunał zwrócił również uwagę, że w braku wykładni przyjętej przez Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, konsumentowi należne byłyby odsetki za opóźnienie od upływu terminu wyznaczonego przedsiębiorcy na wykonanie zobowiązania, po otrzymaniu przez niego stosownego wniosku konsumenta, do chwili podniesienia zarzutu zatrzymania. Z tej uchwały wynika, że przedsiębiorca nie znajduje się w sytuacji opóźnienia w wykonaniu, zanim umowa kredytu hipotecznego stanie się trwale bezskuteczna, a więc konsument traci prawo do części lub całości odsetek za opóźnienie, co dodatkowo pogarsza jego sytuację prawną i finansową. Skuteczność ochrony przyznanej konsumentom przez dyrektywę 93/13 byłaby jednak zagrożona, gdyby konsumenci ci, powołując się na prawa, które wywodzą z tej dyrektywy, byli narażeni na ryzyko nieotrzymania odsetek za opóźnienie od kwot, które powinny im zostać zwrócone ze względu na nieważność takiej umowy od momentu upływu terminu nałożonego na przedsiębiorcę do

wykonania świadczenia, po tym jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu tych kwot.

Co do zasady dług z bezpodstawnego wzbogacenia (świadczenia nienależnego) jest długiem bezterminowym. Po upływie terminu spełniającego wymagania niezwłoczności w rozumieniu art. 455 k.c. dłużnik popada w opóźnienie, zaś wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia (art. 481 k.c.). Data wymagalności roszczenia konsumenta przeciwko przedsiębiorcy, a więc i data rozpoczęcia biegu odsetek (art. 481 k.c.), nie może być uzależniona od złożenia przez konsumenta oświadczenia w toku postępowania sądowego odnośnie do utrzymania skuteczności umowy zawierającej klauzulę abuzywną. Nie można zatem uznać, że dopiero "upadek" umowy stanowi podstawę do naliczenia odsetek przez konsumenta. Chybione jest zatem twierdzenie, że roszczenie odsetkowe powinno być zasądzone dopiero od daty wyrokowania (zob. postanowienie SN z 29 maja 2025 r., I CSK 885/24; wyrok SN z 30 lipca 2024 r., II CSKP 296/24).

Ponadto kwestia wymagalności roszczenia restytucyjnego kredytobiorcy była już rozważana przez Sąd Najwyższy (zob. np. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21; wyroki SN: z 16 lutego 2021 r., III CZP 11/20; z 9 września 2022 r., II CSKP 794/22, i z 25 maja 2023 r., II CSKP 989/22).

W ocenie Sądu Najwyższego uznać należy, że o wymagalności odsetek decyduje wezwanie do zapłaty (art. 481 § 1 w zw. z art. 120 § 1 w zw. z art. 455 k.c.), a za takie uznać należy doręczenie pozwanej odpisu pozwu. Powoduje to, iż pozwana pozostaje w opóźnieniu z zapłatą od dnia następującego po dniu doręczenia pozwu.

Mając powyższe na względzie, uznać należało, że skarga kasacyjna powodów w zakresie roszczenia odsetkowego była uzasadniona, w konsekwencji czego Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie w zaskarżonej części (poza rozstrzygnięciem dotyczącym solidarności) oraz przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Należy także wyjaśnić, że powodowie zaskarżyli wyrok Sądu Apelacyjnego w części, tj. co do punktu 2, w zakresie, w jakim Sąd drugiej instancji oddalił ich

apelację. W ostatecznie zmodyfikowanym powództwie powodowie wniesli o zasądzenie na ich rzecz solidarnie kwoty 1 993 898,49 zł wraz z należnymi odsetkami. Zgodnie z art. 369 k.c. zobowiązanie jest solidarne, gdy wynika to z ustawy lub z czynności prawnej. Nie można zatem solidarności domniemywać. Skoro zaś z umowy zawartej pomiędzy stronami nie wynikała solidarność czynna po stronie powodów, to niesłusznie powodowie domagali się zasądzenia roszczenia solidarnie na ich rzecz. W konsekwencji, oparciu o art. 398¹⁴ k.p.c., w tym zakresie skarga kasacyjna powodów, jako niezasadna, podlegała oddaleniu.

(P.H.)

[r.g.]